

İsaxan İSAXANLI

Hər il, adətən, mart ayının sonu, aprelin əvvəl lə rində Buzovnadakı bağ evimizə köçür, sent yabırın ortalarına qədər burada yaşayırıq. Səhər tez dən qalxıb həyətdə gəzişməyi, zümrüdə edə-edə gül-çiçəklərlə, ağaclarla "söhbət etməyi" özüme adət etmişəm. Həyətdəki ağacların tumurcuqlamasını, çi çək açmasını, yarpaqlamasını günbəgün izləyir, hər gün baş verən kiçik dəyişikliklərdən böyük zövq alı ram.

* * *

Ev heyvanlarına, xüsusən də itlərə böyük sevgim var. Uşaq vaxtlarında nənəmdən eşitdiyim bu sözlər həmişəlik olaraq beynimə həkk olunub: "It olan evdə bərəkət olar; it deyir ki, yiyəmin yeddi oğlu olsun, hərəsi də mənə bir tıkə versin, bəsimdir".

Ömür yoldaşımıla məsləhətləşərək, onun da dəs tə yini aldıqdan sonra təxminən 40 günlük olan bir it ba lası (küçük) aldım. Adını, çox sevdiyim böyük rus şairi Ser qey Yeseninin məşhur şeirindəki itin şərəfinə, Cim qoymuş. Onu çox sevirdim və bəzən ona elə aludə olurdum ki, vaxtin necə keçdiyini belə hiss etmirdim. Bir hadisədən sonra isə ona daha çox bağlandı və bu sevgim itin ömrünün sonuna qədər davam etdi.

...Yuxumda gördüm ki, kənddəki evimizdəyəm. Axşamüstü bağımızda gəzirəm. Birdən bir neçə it mənə hücum çəkdi. Mən nə edəcə-

onu əlimlə yedidzirməyə çalışır, bir müddət yandan ayrılmırdım.

... O gün işdən bir az gec gəlmışdım. Maşından düşən kimi itin damına tərəf getdim. Bu zaman bağban mənə yaxınlaşdı və kədərlə Cimin öldüyünü xəbər verdi, əli ilə onun yerinə işarə etdi. İtin cansız bədənине yaxınlaşdım, başını sıggallayıb yanında diz çökdüm. Ömür yoldaşım və uşaqlar da gəldilər. Onlar mənim Cimə olan sevgimi bilirdilər və mənə təsəlli vermək üçün gəlmişdilər. Birlikdə bir müddət Cimin yanından ayrılmadıq. Onu evimizə lap yaxın bir yerdə basdırıldıq. Ömür yoldaşımın təklifi ilə basdırıldığı yerdə bir nar ağacı əkdik.

* * *

Yazın ilk günləri idi. Dünyada baş alıb gedən pandemiya səbəbilə biz həmişəkindən fərqli olaraq bağda ha tez - martin əvvəlində köçmüdüdük. Amma, qəribə idi, bağ həyatı mənə darıxdırıcı gəldi. Bunun səbəbini bağda düş məkdə çətinlik çəkirdim və ürəyimi özür yoldaşımı açdım. O gülərək, dedi: "Mən bili rəm, sənin dərdin nədir, Cim üçün darixısan. İsteyir sən, balaca bir küçük alaq, lap istəyirsən, ona da Cimin adını qoyaq, necə düşünürsən?" Necə olmuşdu ki, bu qədər sadə həqiqəti uzun müddət anlaya bilməmişdim. Ömür yoldaşımı təşəkkür etdim.

Səhər saat 10 radələri idi. Evdəkilər həyətə çıxan da artıq mən balaca, ala-bula bir küçüklə oynayırdım. Hami böyük sevinc içinde küçüyə yaxınlaşış onu oxşamağa başladı. Ömür yoldaşım küçüyə tərəf əyilib sakitcə piçildədi: "Cim, xoş gəldin". Nədənsə, birdən bir az qəribəyən kimi oldum: "Yox, adını Cim qoymayaq, mənim qəlbimdə Cimin yeri bambasə qa dir, istəyirəm, o yer boş qalsın. Bəlkə, bu ondan da yaxşı it olacaq, amma Cim mənim üçün başqa bir dünya idi... Yaxşı bir ad fikirləşək". Xeyli arasın dır ma lar dan sonra, uşaqların təklifi ilə, küçüyün adını "Lara" qoymuşdum.

* * *

Günəşin şüaları yataq otağımın pəncərəsindən içəri süzülürdü. Pəncərənin altında ucalan xan cına rı na qonmuş sərçələrin cikkiltisində və xüsusi əda ilə sevgi nəğməsi oxuyan saridimliklərin səsinə yuxarı dan ayıldım. Yuyunub eşiyyə çıxdım. Yenicə biçilmiş otun iyi hə-

İT BALASI

yimi bilmədim, qəçməq istəsem də, hündür hasardan aşammadım və itlər məni yaxaladılar. Mən qorxumdan var gücümə "Cim" deyə qış-qırıb onu köməyə çağırırdım. Bu zaman möcüzə baş verdi. Cim aşılmaz hündür hasarı bir dəfə-yə tullanaraq özünü mənim köməyimə çatdırıldı. O, itlərin hamısını qovdu, məni ölümən xilas etdi. Gördüyüüm bu yuxudan sonra Cim artıq mənim üçün adı bir it deyildi, o, mənim xilaskarım idi.

Cim mənə çox sədaqətli idi, bunu bütün hami hiss edir, göründü. O mənim işdən qayıtma və vaxtimi bilir, hər gün məni intzarla gözləyirdi. Ma şinim darvazaya yaxınlaşanda artıq Cim bunu hiss edir, hürməyə başlayırdı və bu zaman evdə hamı mənim işdən qayıtdığımı bildirdi.

Bir dəfə xəstələndiyim üçün bir müddət işə gedə bilmədim və təxminən üç həftə evdən çıxmadım. Bu müddət ərzində Cim, demək olar ki, hər axşam (o, gündüzlər bağlı olur, axşamlar açılırdı) yataq otağımın pəncərəsinin altına gəlir, hürərək mənə sə daqətini göstərirdi. Onun bu hərəkətləri bütün ailə mi zin qəlbində ona qarşı xüsusi münasibət oynamışdı və o sanki ailəmizin bir üzvünə çevrilmişdi.

* * *

İllər keçdi. Cim artıq yaşa dolmuşdu. Hərəkətləri azalmış, vücudu zəifləmişdi. Demək olar ki, yemək yemir, hərdən bir bir az su içirdi. Bütün bunlar onun ölümünün yanında olduğundan xəbər verirdi. Mən də bunu başa düşür və onunla daha çox vaxt keçirməyə çalışırdım. Səhər tezdən, işə getməzdən əvvəl və ax şam işdən gələndən sonra mütləq ona yaxınlaşır,

yəti götürmüdüd. Adətim üzrə, bir az velosiped sürdükdən sonra həyətdəki kiçik fəvvareni işə saldım (fəvvarenin səsi mənə dağ çaylarının şırlı tisini xatırladır). Həyətdə xeyli gəzisədim, toyuq-cü cə nin qapısını açıb buraxdım, şaftalı ağacına yaxınlaşış çiçəyini qoxuladım, əyilib, öz əllərimlə əkdiyim kəko tunun qoxusunu "cənnət qoxusudur" deyə içimə çəkdirdim, köz kimi qızarmış ciyələklərdən bir ovuc dərib ləzzətə yedim. Sonra Laraya yaxınlaşdım, başı ni sıggallayıb, həyətə buraxdım. Küçük, bu nu göz lə yir miş kimi, quyrugunu bulayaq bir az üs tü məşir mandıqdan sonra sevincək halda həyətdə ora-bura vur nuxmağa başladı. Bu zaman o, həyətdə tə miz lik işləri ilə məşğul olan bağbanın darvazadan çıxdı gini gö rüb (bağban hər səhər yiğilmiş zi bili atmağa gedirdi) qapıya tərəf qəçdi və onun arxacınca bayira çıxdı.

Bir qədər keçdi, bağban qayıtdı. Lakin küçük yanında yox idi. "Lara hanı, səninlə getdi?" deyə üzü mü bağbana tutdum. Bağban bir az çəşqin-çəşqin küçüyün onunla getmədiyi ni, ümumiyyətlə, görmədiyi ni söylədi. Mən darvazadan çıxbı, o tərəf-bu tərəfə baxaraq hündürdən "Lara, Lara" deyə küçüyü səslədim. Səs-səmir yox idi. Narahat olmağa başladım. Birdən bir qədər aralıda gözümə nə isə sataşdı. Cəld yaxınlaşdım. Gördüyüüm mənzərə məni heyrotləndirdi. Həyəcandan gözlərim ya şardı. Balaca Lara, heç nə olmamış kimi, Cimin basdırıldığı ağacın altında uzanıb kölgələnirdi. Nar ağacı tumurcuqlamışdı...